Влада—Радам!

Голос України

Газета Верховної Ради України ◆ № 20 (520) ◆ Середа, 3 лютого 1993 року ◆ Ціна 3 крб.

У Президії Верховної Ради України

На засіданні Президії Верховної Ради України, що відбулося 1 лютого, обговорювалися питання підготовки до роботи сесії, в тому числі орієнтовний перелік питань для розгляду на пленарних засіданнях, зокрема впродовж цього тижня.

Передбачено розглянути на сесії більш як 130 основних питань. Пріоритетне значення надається підготовці і прийняттю законодавчих актів з питань економічної реформи, виведення України з кризового стану і соціального захисту населення, державотворення, судово-правової реформи і посилення боротьби із злочинністю.

Серед першочергових питань намічено, зокрема, розглянути план дій уряду щодо реалізації і розвитку «Основ національної економічної політики» на 1993 рік, державний бюджет та індикативний план розвитку народного господарства на поточний рік, питання про ратифікацію Договору про скорочення та обмеження стратегічних наступальних озброєнь і приєднання до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, проект Державної програми демонополізації виробництва та ін.

Президія розглянула проекти деяких законодавчих актів, що вноситимуться на обговорення сьомої сесії Верховної Ради, а також інші питання державного життя України.

Вів засідання Голова Верховної Ради України І. Плющ.

ПЛАН УРЯДУ ДІЄ, ВИКОНУЙТЕ, КОРИГУЙТЕ

РАНКОВЕ ЗАСІДАННЯ 2 ЛЮТОГО

Саме словами, винесеними в заголовок, можна охарактеризувати підсумок цього засідання, на якому депутати заслухали доповідь віце-прем'єра з питань економічної реформи, міністра економіки В. Пинзеника про План дій уряду України по реалізації та розвитку «Основ національної економічної політики» на 1993 рік. Віце-прем'єр цими словами означив особливість урядового плану, який, по-перше, уже почав реалізовуватися через декрети Кабінету міністрів. По-друге, декрети ці треба виконувати всім, якщо справді про вихід з кризи не лише говорити, а й щось конкретне робити. По-третє, В. Пинзеник зазначив, що план — не догма і його не можна розглядати статично, а пропонувати конкретні пропозиції й доповнення.

Окрім доповіді, народні депутати України погодилися з орієнтовним графіком роботи сьомої сесії Верховної Ради і на тиждень, і взагалі. Попри критику окремих депутатів і запевнення, що парламентська робота — непланова й незбалансована, графік роботи стосується всіх сторін життя незалежної держави. А це головне.

Парадоксальність нинішньої загальної ситуації в Україні Прем'єр-міністр Л. Кучма на своїй прес-конференції визначив так: «У нас немає іншого виходу, окрім жити погано сьогодні, щоб завтра жити краще». Отже, й запропонований урядом план, що є, по суті, системною основою, котра зв'язує урядові декрети, передбачає подолання кризи саме на таких засадах. Тобто спершу ми стабілізуємо економіку, зазнаючи при цьому деяких матеріальних втрат (це стосується населення) і дещо відступаючи від суто ринкових орієнтирів (це для класу підприємців і всієї економіки), а потім уже на стабільній основі починаємо кардинальне реформування і, звичайно, насичення нашого ринку всім необхідним і в потрібній кількості. Курс взято на виведення економіки з кризи через поєднання адміністративних і ринкових механізмів управління.

(Закінчення на 2-й стор.).

НА ФОРУМІ У ДАВОСІ

На Всесвітньому економічному форумі, що проходить у швейцарському місті Давосі, відбулося сесійне засідання з порядком денним: «Майбутнє атомних електростанцій в Східній Європі». Першим на ньому виступив Президент України Л. М. КРАВЧУК.

Подаємо текст цього виступу на 2-й стор.





Фото Олександра КЛИМЕНКА.

Експрес-інформація

НОВИЙ ЕТАП ВЗАЄМОВІДНОСИН З ВЕЛИКОБРИТАНІЄЮ

9—12 лютого відбудеться офіційний візит Президента України Леоніда Кравчука у Сполучене Королівство Великобританії і Північної Ірландії. Це перший візит глави Української держави у Великобританію. Він викликає в Україні великий інтерес і надію на подальший розвиток українсько-британських відносин в усіх сферах.

У ході візиту передбачаються зустрічі Леоніда Кравчука з її Величністю Королевою Єлизаветою Другою, Прем'єр-міністром Джоном Мейджором, бізнесменами і українською громадою, відвідання британського парламенту, виступ у Кембріджському університеті. Планується підписання ряду важливих політичних і економічних документів.

ОБ'ЄДНАЛИСЬ ПІДПРИЄМЦІ

В Україні створено Спілку незалежних підприємців. Вона об'єднує громадян, а також приватні господарські структури, які бажають внести свій вклад у перетворення незалежної України у процвітаючу багату державу з цивілізованою економікою; боротися за реалізацію «Основ національної економічної політики», курсу Президента і Прем'єр-міністра України на створення ринкової економіки; мають конкретні проекти та ідеї вирішення завдань забезпечення потреб населення і народного господарства у товарах та послугах, вбачають у реалізації цих ідей перспективу примноження власних коштів і зростання добробуту своїх сімей; не бажають поодинці долати перешкоди апаратників на шляху підприємництва і боротися з спробами повернути економіку від ринкового курсу.

Головою Спілки обрано народного депутата України Олександра Ємельянова.

Спілка незалежних підприємців вже має і продовжує створювати свої регіональні відділення в областях України.

Її адреса: м. Київ, вул. Кутузова, 18/7, телефони: 226-33-92, 295-25-39, 296-11-58, 291-57-68.

Ми не збираємося воювати, але без збройних сил не буває держави

Такий лейтмотив учорашньої зустрічі Голови Верховної Ради України Івана Плюща з міністром оборони Республіки Польща Янушем Онишкевичем.

На початку розмови глава українського парламенту розповів про ситуацію, пов'язану з розбудовою власних збройних сил, і перспективи подальшого розвитку військової справи на Україні. При цьому він наголосив, що наша держава планує бути без'ядерною і позаблоковою. Але щоб досягти цієї мети, потрібно виконати ряд важливих умов. Зокрема, вирішити питання щодо співробітництва з найближчими сусідами. Іван Плющ підкреслив, що для цього слід не тільки підписати відповідні документи, а й розробити механізм втілення їх у життя.

У свою чергу, пан Януш Онишкевич розцінив свій візит як іще один крок до співробітництва між нашими державами. Він повідомив, що проблеми, з якими нині стикається Україна, зрозумілі у Польщі.

Наприкінці зустрічі сторони висловилися за подальше розширення контактів між нашими державами у різних сферах.

Володимир ТЕТЕРУК,
спеціальний кореспондент «Голосу України».

В наступному випуску

ПОСТАНОВИ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про порядок визначення ставок заробітної плати і посадових окладів працівників бюджетних установ і організацій.

Про регулювання фондів споживання у 1993 році

ЛАСКАВО ПРОСИМО, УКРАЇНО!

До Федерації футболу України з штаб-квартири УЕФА надійшло офіційне запрошення для національної збірної нашої держави взяти участь у чемпіонаті Європи. Відбірковий цикл цього турніру починається 1994 року, а фінальна частина пройде на стадіонах Англії 1996 року.

Парламентська хроніка

ПЛАН УРЯДУ ДІЄ, ВИКОНУЙТЕ, КОРИГУЙТЕ

(Закінчення. Початок на 1-й стор.).

Доповідь В. Пинзеника ви ще прочитаєте, але оскільки доля урядового плану залежить від депутатів, то пропонуємо кілька їхніх думок.

Олександр ДУНТАУ, голова підкомісії у зовнішньоекономічних зв'язках Комісії Верховної Ради України у закордонних справах:

— План уряду — це ні в якому разі не програма економічних реформ, у якій були б концептуально визначені її головні аспекти. Це програма дій. Проте, з іншого боку, програму дій уряду (оскільки то його програма роботи) нема й потреби обговорювати в парламенті.

Але концептуально програма економічних реформ повинна, повторюю, **концептуально** визначити головні моменти: різноманітність форм власності, зовнішньоекономічну політику держави, зовнішньополітичну діяльність, військову доктрину і проблеми конверсії. Ми ж маємо лише план дій, а отже й можливість різночитання. Якщо аналізувати план уряду, то в ньому є питання, що вирішуються, так би мовити, в ході реформи, і я не бачу пріоритетів у розв'язанні нагальних проблем. Якщо ми говоримо про вихід з кризи, то уряд, розуміючи глибину і масштаби розвалу економіки, має визначити ці пріоритети. По-перше, нагодувати людей, по-друге, одягти їх, по-третє, розв'язати паливно-енергетичну проблему, по-четверте, оскільки 70 відсотків підприємств України працювали на «оборонку», впритул зайнятися конверсією. Ці проблеми й треба розв'язувати, бо я не скажу нічого нового, коли стверджуватиму, що наше суспільство сьогодні розколоте не тільки за політичними поглядами, а й матеріально, на основі соціальної несправедливості.

Я не бачу в урядовому плані конкретики в головному сьогодні питанні — як забезпечити весняні польові роботи. Кажуть: місцеві органи мають взяти під контроль наявне пальне. Що взяти? Де воно? Контролювати можна тільки те, що реально є. Є й інші проблеми. (Про конкретні зауваження О. Дунтау до урядового плану — в наступних номерах «ГУ». — **В. С.**).

Крім того, уряд, видаючи декрети, повинен дотримуватися тієї правової бази, що вже напрацьована. Урядові ж декрети інколи її ігнорують.

Михайло БАТІГ:

— Я не маю якихось істотних застережень проти цього плану уряду. Це робочий документ, який, очевидно, не можна сприймати як надзвичайно відповідальний, бо до нього повинні вноситися робочі корективи і він зазнаватиме істотних змін.

Однак документ засвідчує бажання уряду й далі втілювати реформи і прагнення реалізувати закони, прийняті парламентом. Деякі речі в плані мені видаються ризикованими. Мене, наприклад, турбує поглиблена увага уряду до проблем приватизації. Приватизація — це тільки інструмент подолання економічної кризи, але не панацея від усіх бід нашої економіки. Мені здається, що в цьому питанні на уряд вплинуло об'єднання «Нова Україна», яке виступає за прискорену «буржуалізацію» суспільства і створення середнього класу. Не переконаний, що занадто швидка приватизація може дати позитивний результат, адже ми вже переконалися, що без потужного держсектора наші ринкові реформи дуже важко підготувати. Держсектором треба ефективно управляти.

Володимир ФІЛЕНКО, лідер «Нової України»:

— «Буржуалізація» — це звинувачення, розраховане на демагогію і популізм. Ми й не приховуємо, що збираємося будувати буржуазно-демократичне суспільство: з демократією, захистом приватної власності, з максимальною кількістю власників, тобто людей незалежних. План уряду ми підтримуємо і віддамо за нього свої голоси, але критикуємо, бо він — не «новоукраїнський», недостатньо розробляє ринкові механізми, гальмує приватизацію тощо.

Ось так. В. Пинзеник розповів депутатам притчу про трьох мудреців, один з яких почав дискутувати про причини кризи, а двоє пішли далі, щоб цю кризу долати. Уряд хоче, щоб він разом з парламентом ішов далі, а не з'ясовував, хто винен. Слово — за Верховною Радою.

Володимир СКАЧКО.

ЗБІЛЬШУЮТЬСЯ ГРОШОВІ ВИПЛАТИ

Кабінет Міністрів прийняв постанову «Про заходи у зв'язку з підвищенням мінімального розміру заробітної плати».

У ній зазначено, що підприємства, установи і організації, які перебувають на господарському розрахунку, мають забезпечити відповідно до чинного законодавства дотримання державної соціальної гарантії щодо мінімального рівня оплати праці.

Установлено, що цільова грошова допомога громадянам з мінімальними доходами, передбачена відповідною постановою Кабінету Міністрів України, призначається і виплачується з 1 січня 1993 р. у розмірі до 50 відсотків мінімальної заробітної плати.

Підприємствам, установам і організаціям рекомендовано визначати розміри виплат, що відповідно до чинного законодавства обчислюються із середнього заробітку (допомога у разі тимчасової непрацездатності, вихідна допомога, відпустка тощо), з урахуванням нових тарифних ставок і посадових окладів, а також провести перерахування розміру відшкодування шкоди, заподіяної працівникові внаслідок ушкодження здоров'я при виконанні ним трудових обов'язків.

Установлено щомісячні компенсаційні виплати у розмірі 1000 українських карбованців непрацюючій особі, яка доглядає за інвалідом I групи, а також за престарілим, який досяг 80-річного віку. Величину допомоги по державному соціальному страхуванню на поховання визначено у п'ятикратному розмірі мінімальної заробітної плати.

Іншою постановою Кабінету Міністрів затверджено порядок призначення і виплати стипендій студентам, учням і слухачам навчальних закладів, а також аспірантам і докторантам, установлено розмір стипендій. Постанова друкується у газетах «Урядовий кур'єр», «Молодь України» та «Україна молода».

Прес-служба Кабінету Міністрів України.

ДЕКРЕТ КАБІНЕТУ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

Про об'єднання державних підприємств зв'язку та запровадження ліцензування деяких видів діяльності в галузі зв'язку

З метою забезпечення задоволення надзвичайних суспільних інтересів засобами зв'язку, кожна ланка якого об'єднана єдиним технологічним процесом, Кабінет Міністрів України **постановляє:**

1. Установити, що державні підприємства зв'язку, які входять до сфери управління Міністерства зв'язку України і в єдиному технологічному процесі здійснюють відповідно поштовий зв'язок, експлуатацію міжміських і місцевих мереж електрозв'язку, радіомовлення, радіозв'язку і телебачення, включаються до складу об'єднань зв'язку, що утворюються та ліквідуються Міністерством зв'язку України за погодженням з Антимонопольним комітетом України, і можуть вийти із складу таких об'єднань тільки за згодою цього Міністерства.

Об'єднання функціонує як єдина господарська структура. В ньому створюється за рахунок частини прибутку підприємств, що входять до об'єднання, загальний фонд розвитку мереж зв'язку і соціальної інфраструктури підприємств об'єднання.

Статути і склад таких об'єднань затверджуються Міністерством зв'язку України за погодженням з Міністерством економіки України, Міністерством фінансів України та Антимонопольним комітетом України. Підприємства, які входять до складу зазначених об'єднань, зберігають права юридичної особи і на них поширюється дія Закону України «Про підприємства в Україні».

2. Установити, що без спеціального дозволу (ліцензії) не може здійснюватися:

будівництво та технічне обслуговування мереж міжнародного, міжміського і місцевого телефонного зв'язку;

будівництво та технічне обслуговування мереж теле- і радіомовлення;

будівництво та технічне обслуговування мереж зв'язку з рухомими об'єктами.

3. Зупинити дію:

а) пунктів 1, 5, 6 статті 3 Закону України «Про підприємства в Україні» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 24, ст. 272) щодо права зазначених у частині першій статті 1 цього Декрету підприємств зв'язку об'єднувати на добровільних засадах свою діяльність, виходити із складу об'єднань та приймати рішення про їхню ліквідацію;

б) пункту 1 статті 38 Закону України «Про власність» (Відомості Верховної Ради УРСР, 1991 р., № 20, ст. 249) щодо розпорядження трудовими колективами державних підприємств зв'язку частиною прибутку, яка передається на створення загального фонду розвитку об'єднань, створюваних Міністерством зв'язку України.

4. Цей Декрет набуває чинності з дня опублікування.

Прем'єр-міністр України
Л. КУЧМА
Міністр Кабінету Міністрів України
А. ЛОБОВ

м. Київ
21 січня 1993 року

Стратегія розвитку атомної енергетики України: проблеми і пріоритети

Виступ Президента України Л. М. КРАВЧУКА на Всесвітньому економічному форумі у Давосі

Виняткова важливість нинішнього засідання полягає в тому, що його результатом може стати зміцнення міжнародної безпеки на основі вироблення спільного розуміння відносно майбутнього атомних електростанцій, розташованих у Східній Європі. Таке розуміння, очевидно, має зумовити енергетичну політику України та інших держав.

Ми виходимо з того, що виробництво електроенергії на ядерних станціях нашої і будь-якої іншої країни зачіпає інтереси безпеки усього світового співтовариства і входить до числа так званих глобальних технологій, розвиток і застосування яких потребує широкої міжнародної співпраці.

Адже по суті на нашому форумі мова йде про долю не тільки Східної Європи, а й усієї цивілізації, прогрес якої завжди був тісно пов'язаний з прогресом у галузі виробництва і використання енергії.

Через те, що атомні електростанції в разі аварії можуть справляти негативний вплив на навколишнє середовище, здоров'я і безпеку населення, в стратегії щодо атомних електростанцій треба виходити з пріоритету безпеки перед економічною доцільністю.

Так уже вийшло, що назва маленького українського міста Чорнобиля стала відома людству за шість років до того, як утворилася незалежна Україна. Наша держава успадкувала від колишнього СРСР 5 атомних станцій і жахливі наслідки найбільшої в історії технологічної катастрофи.

Зруйнований блок Чорнобильської АЕС кидає зловісну радіоактивну тінь не лише на українську землю. Чорнобиль став водночас реальністю і символом, що значною мірою впливає на розвиток енергетики не тільки нашої країни, а й Східної Європи і всього світу.

Мабуть, історію ядерної енергетики можна було б поділити на дві частини: до і після Чорнобиля. Але природні емоції жителів країни, столиця якої лежить менш як за 100 кілометрів від епіцентру чорнобильської катастрофи, все ж не перекреслили майбутнього ядерної енергетики в Україні.

За рахунок енергозбереження можна добитися задоволення лише частини наших потреб, і без атомних електростанцій Україна не в змозі здійснювати власне енергопостачання. Отже, головне для нас сьогодні — це багатоаспектна проблема безпеки ядерної енергетики. Причому безпеки як у процесі експлуатації, так і після вичерпання терміну життя електростанцій.

Бідна на власні запаси нафти та газу, не маючи достатньої кількості валютних коштів для їх закупівлі, Україна одержує від атомних електростанцій приблизно 30 процентів загальної кількості виробленої електроенергії і є другою у Східній Європі за потужностями ядерних енергоблоків.

Як й інші країни цього регіону, ми маємо в своєму розпорядженні реактори радянського виробництва, що, на жаль, не завжди відповідають сучасним вимогам безпеки.

Саме тому, навіть у дуже складних для нас економічних умовах, Верховна Рада України, керуючись інтересами не тільки власної, а й міжнародної безпеки, прийняла рішення про мораторій на будівництво і введення в дію ядерних енергоблоків до 1995 року та остаточне закриття Чорнобильської станції в 1993 році.

Замороження українським парламентом будівництва шести ядерних енергоблоків, які згідно з оцінками експертів за конструктивними характеристиками систем безпеки є близькими до західних аналогів, мають високий ступінь будівельної готовності і за кілька років могли б бути введені в дію, теж свідчить про усвідомлення Україною своєї відповідальності як країни, що користується ядерною технологією.

Отже, наша позиція щодо атомних електростанцій передбачає аналіз безпеки споруджуваних і діючих станцій з урахуванням найновіших досягнень світової науки і практики, а також закриття ядерних енергоблоків, що не відповідають міжнародним вимогам, як тільки їх використання перестане бути абсолютно необхідним.

Досліджуються проектні й конструкторські рішення, експлуатаційна практика, включаючи проблеми підготовки персоналу тощо.

Ця робота здійснюється нами за участю фахівців США, Франції, Німеччини та інших країн при підтримці з боку МАГАТЕ. Ми сподіваємося, що найближчим часом зможемо отримати й фінансову допомогу від Комісії Європейських Співтовариств.

Фахівці нашої країни активно діють у галузі вдосконалення ядерної технології отримання електроенергії і прагнуть брати більшу участь у загальноєвропейському поділі праці.

Зокрема, ми пропонуємо розглянути можливості участі України у спільній дослідницькій програмі Європейського співтовариства з проблем енергетики.

Поряд з цим ми пропонуємо створити на базі Чорнобильської АЕС та міста Славутич, що було спеціально збудоване для персоналу станції після аварії, міжнародний дослідницький центр з проблем безпеки ядерних електростанцій.

Дуже актуальним для нас є питання ядерного паливного циклу на довгострокову перспективу. Це стосується виробництва свіжого палива та поводження з відпрацьованим ядерним паливом. Існують різні шляхи вирішення цих проблем. Ми знаємо, що питання ядерного паливного циклу актуальні для інших країн Східної Європи — Чехії, Словакії, Угорщини, Болгарії і, на нашу думку, їх можна було б вирішити спільними зусиллями при підтримці розвинутих західних країн.

Розвиток ядерної енергетики потребує широкого обміну інформацією між фахівцями різних країн. Україна не має секретів на атомних електростанціях і прагне розширити співпрацю з Міжнародним агентством по атомній енергії, з усіма зацікавленими організаціями і країнами в справі обміну науково-технічною інформацією, особливо з метою підвищення безпеки атомних станцій.

Борис ОЛІЙНИК, народний депутат України

СВІТЛО І ТІНІ СТАНОВЛЕННЯ

ЗАМІСТЬ ВИСТУПУ НА СЕСІЇ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Понад рік тому всенародним плебісцитом Україна визначила свою історичну долю. Лишилося єдине, але найважче — реально **стати** незалежною державою. Себто взяти на свої ще не зміцнілі плечі увесь тягар обов'язків і відповідальності, що їх зумовлює цей статус. Створити механізми, які б гарантували її життєдіяльність та життєздатність, простіше — систему самозахисту, а ще точніше — відлагоджену, надійну **систему національної безпеки.**

Але ж, поперед того, треба усвідомити, вичленити й виділити те, що маємо якнайперше захищати. Себто, визначити пріоритетні **життєві інтереси нації,** без задоволення й захисту яких саме існування неможливе. Полишаючи теоретикам поважний пакет проблем, які зобов'язана розв'язувати **суверенна держава,** вилущимо дві, основоположні.

А саме: а) вироблення **самодостатньої внутрішньої державної національної політики,** яка забезпечила б **єдність суспільства,** що і є однією з передумов національної безпеки;

б) формування власної, притаманної лише нам системи орієнтації, чи, як твердять теоретики, тієї особливої точки зору, що дозволяє формувати власні судження про речі й події в світі, себто формування своєї особистісної, якщо хочете, самобутньої, незалежної **зовнішньої державної національної політики.**

Якщо суспільство визначилось у цих двох магістралях, воно вже не просто населення певної території, а — держава.

Чи визначила Україна свою особистісну, лише їй притаманну, що враховує історичний досвід, внутрішню й зовнішню політику? Покіль ми йдемо, вважай, наосліп, інколи поквапливо міняючи орієнтири. Це спричиняє тривожну вібрацію, котра може сягти зловісного «ефекту резонансу», що руйнує літальні апарати чи пускає в плавбу привиди «летючих голландців».

Скажімо, в політиці внутрішній, здавалося б, дійшли згоди, що без відродження села ренесанс самої України — справа вельми проблематична. І антикризова програма уряду, яку в основі підтримую, і сам Прем'єр-міністр вивищили село на чільне місце, навіть згадали про забутий закон щодо його пріоритетного розвитку.

І в черговий раз село знову програє. Нібито й підвищили закупівельні ціни, скажімо, на м'ясо чи молоко (відповідно, здається, до 270 карбованців за кілограм і 48 карбованців за літр), а в магазинах продають те ж саме по 1 тисячі карбованців та по 72. Себто, той же селянин купує своє удвічі-утричі дорожче, аніж віддав.

Паче того, хтось так лукаво змішує поняття, гейби це сільські когути «деруть» з єдинокровних по тисячі за м'ясо і 72 — за молоко. Та ні, шановні, село в поті чола годує... торговців, а заодно й мафію. І знову сидить у ямі, оскільки бензин і солярка, які мали б належати йому, течуть у резервуари й цистерни тіньовиків. Я вже не кажу, що собівартість того ж таки літра молока — за нинішніх цін на пальне, держак лопати, трактор чи автомобіль — обходиться колгоспові щонайменше в 150 купоно-карбованців, а може, вже й вище.

Повністю поділяю точку зору Анатолія Чепурного, що різко виступив супроти ідеї встановити вільні ціни в сільському господарстві, яке має стати ще й бездотаційним.

По-перше, це вже щось схоже на «поганяй до ями».

А по-друге, зроджується підозра, що комусь хочеться здійснити лукавий задум деморосів: розваливши колгоспи, радгоспи, а заодно й підкосивши молодих фермерів та орендаторів, довести нас до того, щоб ми таки кинулись розпродувати землю, аби урятуватися. Затямте: в тих, хто підштовхує до цього, на відміну від переважної більшості наших співвітчизників, купони й валюта є. І вони скуплять нас разом із землею, заводами, фабриками, інтелектом і культурою, вкупі з суверенітетом в одну мить.

А на кого ж ми полишимо отих дядьків і тіток з покрученими від роботи пальцями, які віддали свою красу, силу й молодість тим же колгоспам? Хто їм випише хоча б хліба, соломи, дров? Нуворіш? Та облиште! Отже, куди подітися оцим «відлітаним птахам» (цитую Івана Драча)? Та туди ж — «поганяй до ями».

Я не звинувачую уряд. Це не вина, а спільна біда, закладена десятиліттями в гени нашої філософії і психології стосовно села, яке все стерпить.

Настав час круто міняти цю спадковість аж до втручання генної інженерії, інакше діло не піде. І якщо вже ми прагнемо увійватися в цивілізоване співтовариство, то туди нас приймуть за умови, коли діятимемо... цивілізовано, як вони. А вони, до речі, чинять так: тримають своїх годувальників на державній дотації. Скажімо, в Англії ці дотації становлять 47 відсотків, в Японії — понад 90, і навіть у милих нашому серцю США — понад 40 відсотків.

Отож, волею-неволею, але ми мусимо підкоректувати урядову політику щодо села: **його треба брати на дотацію,** що включає пільгові кредити. І нікуди ми від цього не подінемося. А щоб прискорити відживлення села, конче необхідно частину валюти, яку женемо за некондиційне закордонне зерно, повернути на закупівлю рідного каліброваного в рідного села. Якщо, звичайно, цього року воно обсіється.

А тому я хотів би дістати пряму відповідь від Леоніда Даниловича, якого глибоко шаную й вірю в його мудрість, — чи зможе він з командою в нинішньому складі «потягти партитуру» антикризової програми? У мене таке враження, що прем'єра інколи просто «підставляють».

Я не збираюсь вдаватися до соціальної демагогії, і віддаю собі звіт, що нинішній уряд прийняв, по суті, руїну. І не хочу ставати в позу захисника народу, протиставляючи себе урядовцям «як визискувачам». Це була б нечесна, якщо не брудна, гра. Уряд хоче не менше од мене добра народові. І він принаймні діє. Але ж я зобов'язаний захищати і своїх виборців, і сам уряд, остерігаючи його від кроків, які, можливо, з боку голої формальної технології й доцільні, а от у живому житті — болючі.

Та повернімося до села. Якщо вже в нас не виходить з цінами (бо начебто дали — і забрали), то давайте ж хоч якимись пільгами захистимо селян. І тут я порадив би не підвищувати ціни на транспорт. Ця акція, по суті, відріже селян од світу, а ветеранів, пенсіонерів, інвалідів замурує на зиму в холодних і голодних хатах. Не хочу бути щедрим за рахунок когось, але просив би уряд все ж відшукати статки і, якщо не зовсім зняти плату за проїзд цим категоріям населення, то хоча б знизити її до мінімуму — і найперше для села. Те ж стосується і плати за телефон, який для пенсіонера, інваліда, ветерана — за їхнього підірваного здоров'я — лишається єдиним засобом порятунку. І чи багато надбає держава на цьому? Не певен. А от що втратить політично — переконаний.

Щодо індексації збережень. Те, що пропонує уряд, майже нічого не дасть населенню. А чи не краще провести її в два етапи? На першому вчинити повну індексацію збережених тих громадян, у кого вони малі, і почати з села. Це справді б суттєво підсобило селянам. А вже потім, коли зупинимо обвал, візьмемося за інших. Далі. Планово заморожуючи зарплатню, варто було б теж пощадити село, малоімущих, ветеранів та інвалідів.

Тепер щодо політики цін. Має ж бути якась послідовність! Наскільки пам'ятається, було заявлено, що за нинішнього розгардіяшу ми заповзялися впорядкувати ціни й зарплатню. Себто якось пригальмувати їхній галоп. Причому, синхронно.

І справді, 23 грудня оголошується так зване регулювання цін. «Так зване», бо виявилося, що це просто жаргон, за яким ховався шокуючий стрибок цін. Ніби спохватившись, уряд підвищує мінімальну зарплату до 4600 купонів. Здається, вольтаж всенародного шоку почав спадати. І раптом з нового року, без попередження, з-за рогу, через голови ошелешених співвітчизників беруть рекордну висоту ціни на ковбасу, масло, сир тощо.

Я, звичайно, пам'ятаю свої юні романтичні і, в принципі, правильні гасла: мовляв, свобода не купується за ковбасу. Однак нині й сам остерігаюсь та й інших остеріг би користуватись ними. По-перше, за ТАКУ ковбасу і за ТАКУ ціну свободу ніхто не продасть, щоб не отруїтися. По-друге, якщо не по-перше, Син Божий, твердячи: «не хлібом єдиним», мав на оці що того хліба вдосталь, а тому й не гоже захоплюватись ТІЛЬКИ ХЛІБОМ.

Та коли я нині, маючи ковбасу і хліб, смачно облизуючись, вчитиму «не хлібом єдиним...» жити того, в кого його просто нема — то це вже, пробачте, святенництво!

То чи можна, не відаючи, що вчинимо завтра, коли ліва не знає, що чинить права, коли ми не здатні пояснити людям, хоча б задля чого, скільки й допоки вони мають терпіти, чи можна в такому знервованому режимі успішно реалізувати антикризову програму? І чи додасть авторитету декрет щодо орендарів, який, по суті, забирає у них уже надбане солоним потом?

А от щодо **політики** уряду у галузі культури, яку він кидає напризволяще, я не можу погодитися. Особливо ж нині, коли агресивно комерціалізуються теле, радіо, кіно, література й мистецтво. Екрани заполонили американські бойовики, секс-бомби, патологоанатомічні сюжети майже ритуальних убивств, пропаганда сексуальних збочень аж до мужелозтва! Ця радіація щоденно опромінює вже й так уражені чорнобилем юні душі. І все це списується на «вищу ідею», яка втлумачує: головне — гроші. Коли в тебе є гроші, ти — всеможний. Особливо по-блюзнірськи, знущально звучить оце: «О, диво «мерседес»! Якщо у вас є якісь проблеми — сідайте в «мерседес» і втікайте подалі від своїх проблем». І це пропонується народові, 80 відсотків якого вже заїхало за межу бідності!

То де ж наше національне кіно, за яке змагалися кращі режисери, інколи й ціною власної творчої свободи? Де наша національна література, коли закриваються чи ледве животіють видавництва, журнали, газети?

Чи мислимо в цивілізованій державі, щоб письменники, які не встигли переорієнтуватися на секс, ходили старцями або вмирали наодинці? А до чого доведені районні газети і, особливо ж, друкарські робітники?

У багатьох виникає враження, що якісь сили замислили, маніпулюючи цінами на папір, довівши їх до космічного рівня, підтяти нашу культуру. Отож, я пропоную урядові вважати папір стратегічною сировиною і взяти під контроль його резерви, передусім у комерційних структурах. Уряд має, монополізувавши право на папір, жорстко регулювати його ціну і пільгово передавати тим, хто працює на розвій нашої духовної національної сфери.

Усі цивілізовані держави **духовну сферу,** як і село, беруть на дотацію, захищають культуру разом з учительством, наукою та медициною, бо це ж її головне багатство.

Я не обмовився, поєднавши село з культурою. Бо якщо інтелігенція — це мозок, душа і дух нації, то село — оборонець і хранитель традицій, які визначають **самодостатність** нації. Саме тому тоталітарна система, ще за століття до вибуху четвертого реактора, практикувала чорнобиль над інтелігенцією і вчинила голодомор 33-го — над селом.

Отож, культуру й науку, як освіту й медицину, що опікуються духовним і фізичним здоров'ям нації, держава має взяти під свій неопосередкований захист. Як це сподіяти за нинішньої скрути? Та хоча б за рахунок пільг в оподаткуванні, особливо ж тих громадських осередків, які не стоять на бюджеті.

(Продовження буде).

Наприкінці січня у Варшаві відбулася міжнародна конференція на тему «Регіональне співробітництво в Центральній Європі: роль НАТО і суміжних інститутів». У конференції узяв участь народний депутат України, заступник голови Комісії у закордонних справах Богдан ГОРИНЬ. Публікуємо його виступ.

На ядерне роззброєння потрібні мільярди доларів

Серед глобальних проблем, що тривожать всю Європу, доля ядерної зброї в Україні. Необхідно спільними зусиллями осмислити цю складну проблему й знайти їй відповідне розв'язання, без якого важко буде досягнути злагоди в інших важливих питаннях, про які йшлося на конференції.

Щоб розвіяти сумніви, ще раз хочу запевнити, що Україна залишилася вірною проголошеному в Декларації про державну незалежність та інших документах принципу стати в майбутньому без'ядерною державою. Схвалюючи цей принцип, деякі західні країни замість того, щоб спільно шукати шляхів реалізації цієї унікальної ініціативи, почали вимагати від України негайного виконання даної нею обіцянки.

Хочу зазначити, що в процесі пошуків розв'язання цього воістину історичного завдання Україна зіткнулася зі складнощами, з якими їй самій не справитися без активної допомоги західних країн, насамперед ядерних, тим більше, що в даному разі йдеться за проблему не лише українську.

Було б великою помилкою вважати, що Україна «заморозила» підготовку ратифікації СТАРТ-1 і Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Навпаки, з метою підготовки цих питань для винесення на сесію Президія Верховної Ради України затвердила склад депутатської групи, головним завданням якої є опрацювання питань, пов'язаних з ратифікацією вищеназваних договорів та здобуттям Україною без'ядерного статусу.

У зв'язку з тим, що до цієї депутатської групи від Комісії у закордонних справах Верховної Ради уведено й мене, хотів би в цьому виступі привернути вашу увагу до основних напрямів, у яких працює група.

Це насамперед політико-правовий аспект ядерного роззброєння. Позбавляючись ядерної зброї, Україна мусить мати впевненість у компенсації вартості складників цієї зброї. За обрахунками українських експертів, загальна вартість розщеплюваних матеріалів, в самих лише боєголовках, становить близько 6 мільярдів доларів. Росія поки не дала відповіді, чи готова вона дати належну компенсацію Україні.

По-друге, знищення ядерного арсеналу пов'язане з великими фінансовими затратами. Українські вчені та експерти підрахували: щоб Україна позбавилася цього смертоносного вантажу, потрібно близько 2 мільярдів доларів. Це означає, що виділена США сума — 175 мільйонів доларів явно недостатня для того, щоб Україна змогла справитися з цим завданням.

По-третє. Враховуючи, що зі 176 стратегічних ракет, що є в Україні, 130 (типу СС-19) заповнені рідким паливом великої токсичності, Україна має отримати від Заходу надійну технологію для утилізації високотоксичних речовин. Коли врахувати, що в кожній ракеті близько 100 тонн цієї рідини, питання полягає в тому, куди подіти, як вивезти чи як переробити ці майже 13000 тонн смертельного вантажу.

Нарешті, ще один аспект — військово-політичний. Сьогодні Україна — одна з найстабільніших республік на території колишнього Радянського Союзу. Водночас, а це не є секретом, що певні політичні та військові сили висувають до України територіальні претензії, на які Захід заплющує очі.

Отже, одним з головних питань є гарантія безпеки України, яку мають дати Україні ядерні держави.

Усі ці аспекти потребують вдумливого вивчення та допомоги в розв'язанні проблем насамперед від країн, що володіють ядерною зброєю. Будь-які прояви роздратованості й нетерпіння можуть лише затруднити розв'язання цієї складної проблеми. Йдеться про підготовку та проведення нормального процесу, що вимагає виваженості й відповідальності.

ІДЕЯ, ЯКА ОБ'ЄДНАЄ НАРОД

Учора в Києві розпочала роботу науково-методична конференція «Політична думка в Україні: минуле і сучасність», організаторами якої разом з Академією наук, Міносвіти і політологічним центром при Київському університеті імені Т. Шевченка виступили й адміністрація Президента України і Кабінет міністрів.

Наш кореспондент звернувся до заступника голови оргкомітету конференції, доктора філософських наук завкафедрою політології Київського університету Ф. Кирилюка і поцікавився: чого насамперед він очікує від конференції?

Наука: факт і коментар

— Сьогоднішня політологічна наука в нашій державі, — сказав Федір Михайлович, — зосередилася в основному — та й то здебільшого стихійно — на розробці проблем історії політичної думки в Україні і набагато менше — на осмисленні явищ. Більше того, у нас досі навіть не створено відповідний грунт для таких досліджень.

Як на мене, то в Україні є цілий ряд визначальних політичних явищ, які потребують глибоких наукових досліджень. І насамперед необхідно визначити стан сучасного українського суспільства як соціального утворення з певним рівнем розвитку. Адже трактування цього стану як перехідного накладає негативний відбиток на характер політичних документів і політичних рішень. Інше явище, яке потребує науково-практичного втручання, — це визначальна ідея, визначальна доктрина, яка спроможна сьогодні об'єднати всі здорові сили українського суспільства і надихнути їх не на обивательське пристосування до нових умов, а на творчу працю задля реалізації цієї ідеї. Нарешті, об'єктом нашої посиленої уваги повинні стати політичні відносини в Україні. І саме відносини як об'єктивне явище, а не політична боротьба окремих организаційних структур, хай навіть і під гаслом боротьби за більш послідовну самостійність, за більш рішучу політику тощо.

Є немало й інших явищ сучасного політичного життя, які потребують негайного політологічного осмислення. І тому нам, науковцям-політологам, треба самоорганізуватися таким чином, щоб Україна побачила нашу реальну роботу на терені молодої держави.

А для того стан політології як науки, як політологічного забезпечення політичної діяльності вимагає докорінної перебудови. І передусім треба розробити державну програму розвитку політології, оскільки ця наука сьогодні безпосередньо слугує політичним інтересам України, закладає наукові засади ефективності політичної діяльності політичних рішень.

Роман ВАТРИЧ.

СЬОГОДНІ — ЦЕНТР, А ПІСЛЯЗАВТРА?

Прогноз

Ліга підприємств з іноземним капіталом, яка об'єднала близько 200 спільних підприємств, потужну комерційну корпорацію та фінансову групу, ініціювала розширене засідання підприємницьких, комерційних, промислових та банківських структур недержавного сектора, що відбулося минулої суботи.

Запевнення віце-прем'єра Віктора Пинзеника, а він завітав на засідання, як і віце-прем'єр Василь Євтухов, буцімто уряд має намір послабити адміністрування експортом-імпортом, надто дисонувало з прийнятим тут зверненням до перших осіб держави. У зверненні, зокрема, йдеться про те, що закон «Про єдиний митний тариф» спростував конституційну норму щодо примату міжнародних угод (згідно однієї з них, митні тарифи мають запроваджуватись за 45, а не за 15 днів, що захопило зненацька учасників зовнішньоекономічної діяльності, які мали контрактові зобов'язання). Що законодавчі акти щодо податку на добавлену вартість, акцизного збору, ліцензування та квотування експортних товарів, робіт та послуг суперечать і без цього неаховому закону «Про захист іноземних інвестицій». А втім, мається на увазі, мабуть, ще одне: Верховна Рада не мала делегувати урядові виключне право регулювати зовнішньоекономічну діяльність.

Усе це спонукало підприємців, на думку присутнього на засіданні народного депутата Володимира Філенка, зробити рішучий крок до об'єднання усіх недержавних спілок, які захищають інтереси малих, спільних підприємств, орендаторів, банкірів, комерсантів у Національну асамблею підприємців України. За задумом, вона має тісно співпрацювати з Кабінетом міністрів, до чого закликали В. Євтухов і В. Пинзеник, та з Верховною Радою, що вельми потішило В. Філенка. Ухвалили добиватися власної експертизи та опрацювання майбутніх законопроектів уряду, доручивши це до 22 лютого (доки не відбудеться установчий з'їзд) щойно створеному координаційному центру підприємництва України. Можливо, В. Філенко мав слушність: сьогодні — центр, завтра — асамблея, післязавтра — це партія.

Сергій ВЛАД.

Наші мандрівки

У СВІТ — З АВІАЛІНІЯМИ УКРАЇНИ

25 листопада минулого року здійснила свій перший рейс з Києва до Лондона нова авіакомпанія Міжнародні Авіалінії України, офіційна презентація якої відбулася недавно. Компанія зв'язує столицю України з Амстердамом, Брюсселем, Віднем, Франкфуртом, Берліном, Парижем, Лондоном. За цей час її послугами скористалися майже п'ять тисяч пасажирів. Причому свою мандрівку вони з приємністю згадують і досі. І це не перебільшення. Адже Міжнародні Авіалінії України мають у своєму парку літаки, відомі на світовому ринку — Боїнг-737. А високоякісне обслуговування на борту, комфорт і неперевершена українська гостинність дозволяють компанії конкурувати з багатьма іноземними авіалініями. Вже цього року Міжнародні Авіалінії України перевозитимуть також пошту і вантажі.

— Програма розвитку авіакомпанії передбачає розширення географії польотів,— розповідає її президент Валерій Назаренко.— Влітку здійснюватимуться рейси до Мілана і Цюріха, незабаром збільшиться кількість маршрутів в напрямах, що мають попит. Нині ми укладаємо зручніший розклад для пасажирів, працюємо над збільшенням філій по продажу білетів.

Звичайно, не все просто складається у нової авіакомпанії, бо її торкнулися ті ж проблеми, які мають і інші підприємства. Зокрема, нема в місті притулку для продажу білетів. Поки що має вона закуток у приміщенні по вулиці Госпітальній, 12, та в аеропорту Бориспіль. А для нормального функціонування слід було б мати приміщення в центральній частині міста. Авіакомпанія здатна за нього платити, але таких приміщень, як пояснили прохачам у держадміністрації міста, бракує.

А поки що — коли захочете мандрувати в іншу країну, то будьте патріотами, летіть рейсами Міжнародних Авіаліній України. Не пошкодуєте.

Валентина ПИСАНСЬКА.

ПОГОДА

3—4 лютого в Україні без істотних опадів, на дорогах ожеледиця, вітер північно-західний, 5—12 метрів на секунду. Температура вдень 0—6 градусів тепла, вночі 0—5 градусів морозу, у Карпатах і на Закарпатті вдень 0—5, вночі 7—14 градусів морозу.

По Київській області сьогодні вдень без істотних опадів, на дорогах ожеледиця, вітер північно-західний, 5—10 метрів на секунду. Температура 1—6 градусів тепла.



Фото Леоніда ПІДЛУЖНОГО.

КРОВ ПОДОРОЖЧАЛА

Розпорядженням глави Київської облдержадміністрації донорам виплачуватиметься відтепер 1000 карбованців за 100 мілілітрів крові. Управлінню охорони здоров'я надано право з часом коригувати цю суму.

Михайло КОВАЛЬ.

Продиктовано в номер

РУХ ПЕРЕРЕЄСТРУВАВСЯ

2 лютого у Міністерстві юстиції України голова НРУ В'ячеслав Чорновіл отримав реєстраційне свідоцтво Руху як політичної партії. Статут і Програму Руху змінено відповідно до Закону України «Про об'єднання громадян» на IV з'їзді НРУ 4—6 грудня.

В КРАСНОМУ ЛИМАНІ — ЧЕРВОНА ДАТА

Жителі Красного Лиману відзначили 50-річчя визволення міста від фашистів. Із цього великого залізничного вузла — північних воріт Донбасу — розпочалося визволення індустріального регіону.

На урочистостях в районному будинку культури вшановували ветеранів 4-го гвардійського корпусу, оголосили привітання його ради, підписане маршалом бронетанкових військ Полубояровим. Покладено квіти до могил воїнів-визволителів.

А 50-річчя визволення Донбасу від окупантів — 8 вересня цього року.

Юрій ДОЦЕНКО.

Донецьк.

КРИМСЬКІ ТАТАРИ СТВОРИЛИ ПАРТІЮ

30—31 січня у Сімферополі відбувся позачерговий з'їзд Організації кримськотатарського національного руху (ОКНР). З'їзд прийняв рішення вважати ОКНР політичною організацією, основною метою якої є «повернення і обустрій кримськотатарського народу на своїй історичній батьківщині і відновлення його національної державності». У програмі йдеться також про вимогу ОКНР компенсацій кримськотатарському народові матеріальних і моральних збитків, завданих у результаті депортації 1944 року. Окремим рядком підкреслюється: «Кримська держава на основі договору з Україною входить до її складу». Радикально настроєні делегати пропонували діяти більш рішуче, вимагали звернутися до міжнародних організацій з прав людини, оголосити, що кримські татари приймають статус народу, який бореться за своє національне визволення. Звучала критика на адресу Центральної Ради ОКНР, яка «необгрунтовано зайняла проукраїнську орієнтацію». Але Р. Чубаров зауважив на це, що «ігнорування прав кримськотатарського народу йде від державних структур України, а не від українського суспільства в цілому».

З'їзд обрав Центральну Раду з 15 чоловік. Сюди ввійшов і Рефат Чубаров. Однак балотуватися на посаду голови ОКНР відмовився, щоб зосередитись на роботі у Меджлісі. Головою ОКНР на альтернативній основі обрано Ередженa Хайредінова. Йому 41 рік, за фахом — інженер-механік. Батьки його були депортовані з Алуштинського району. Прибув до Криму з Ташкентської області, очолює в ОКНР оргвідділ.

ОКНР має намір зареєструватися в Києві як всеукраїнська політична організація.

Олександр ПІЛАТ.

УТ ПРАЦЮЄ НА РЕАКЦІЮ!

Члени Вченої Ради економічного факультету Львівського державного університету імені Франка у листі до Президента України Леоніда Кравчука висловили своє обурення, на їх погляд, «антиукраїнською позицією», яку займає УТ по відношенню до висвітлення акцій, спрямованих проти України та Президента. Зокрема, йдеться про мітинг, який відбувся 18 січня біля Верховної Ради. Тоді висловлювався протест проти відродження КПУ і підписання Статуту СНД. Про це громадськість Львова дізналася з Російського, а не національного телебачення, яке віддає перевагу трансляціям танців і співів. Політичні ж коментарі, зазначається у листі до Президента, по суті, сприяють внутрішній реакції.

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Кримінальна хроніка

Звинувачується депутат

Сесія обдради дала дозвіл на притягнення до кримінальної відповідальності і арешт Володимира Турського, який очолював постійну комісію по торгівлі, громадському харчуванню і побутовому обслуговуванню населення. Депутат звинувачується в причетності до злочинної групи, яка діяла в торговельному об'єднанні «Укрм'ясомолторг». У цій справі уже заарештовано понад десять корумпованих керівників торгівлі. Підставою для винесення постанови прокурора області про арешт Володимира Турського були знахідки у квартирі та гаражі голови депутатської комісії: 89 тисяч російських рублів, 400 тисяч українських карбованців, понад три тисячі американських доларів, 6 мішків цукру, 30 банок спирту, шампанське. Повідомлялося, що В. Турський був співзасновником кількох комерційних підприємств.

Олександр МИХАЙЛЮТА.

Запоріжжя.

Знак біди

Розходилась жовтуха

Ріст захворювань вірусним гепатитом (народне — жовтуха) відзначено останнім часом у Кіровограді, Світловодську, Олександрії, селищі Петровому. Починається все простудою або грипом, а закінчується жовтизною. На думку лікарів облсанепідемстанції, одне з джерел інфекції — сира вода з-під крана. Хлорування не допомагає, тому радять пити воду тільки кип'яченою. А може, це вплив Чорнобиля — адже названі міста живляться дніпровською водою.

Микола ВОЛОК.

Кіровоградська область.

Дипломатичні контакти

БУДЕ І ОБМІН, І ПОРІДНЕННЯ

Серію зустрічей з мерами ізраїльських міст на їх запрошення мав Надзвичайний і Повноважний Посол України в Державі Ізраїль Юрій Щербак.

Найперше посол відвідав місто Реховот — один з найбільших наукових центрів країни. Тут розміщується всесвітньовідомий науково-дослідний інститут імені Вейцмана. Вчені цього закладу ведуть дослідження з фізики, сільського господарства, охорони навколишнього середовища, розробляють нові ліки, досягли вагомих результатів у геронтології, імунології, кардіології, онкології. Вони працюють також над створенням нових комп'ютерних систем, використанням сонячної енергії.

В індустріальному місті Петах-Тиква посол цікавився долею євреїв — вихідців з України, оскільки вони становлять тут близько десяти відсотків населення.

Під час зустрічей з мерами обговорювалися питання співробітництва.

Прес-служба посольства України в Державі Ізраїль.

А УРАНУ Ж НЕ ВИСТАЧАЄ

Світове виробництво електроенергії, яку дають ядерні електростанції, зросло за останнє десятиліття на 143 проценти. Про це свідчить доповідь, підготовлена МАГАТЕ. Вона базується на інформації, наданій більш як 40 країнами, в тому числі Болгарією, Угорщиною, Румунією, В'єтнамом і державами СНД.

Автори доповіді відзначають, що з часу чорнобильської катастрофи було збудовано більш як 80 нових реакторів. У 1989 році заклали будівництво п'яти АЕС, у 1991 році загальна кількість ядерних електростанцій, що будувалися, становила 83.

За відносно невисокої ціни на уран і значних його запасів виробництво цього виду ядерного палива до початку 90-х років зменшилось. Для задоволення попиту щорічно не вистачало кількох тисяч тонн, котрі відшкодовувалися за рахунок наявних запасів.

Згідно з доповіддю, теоретично можна збільшити виробництво урану з 33 тис. тонн, як це було в 1991 році, до 37 тис. тонн в 1995 році. Але цього буде не досить для задоволення потреб діючих реакторів. Ці потреби зростуть до 61 тис. тонн в 1995 році і 77 тис. тонн — у 2010 році.

Статистика

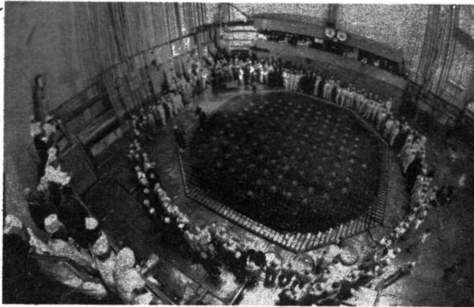
Як зазначають автори доповіді, реально існуючі запаси урану по ціні 80 доларів за кілограм становили на початок 1991 року 1389 тис. тонн. Крім того, додаткові запаси, зокрема у зв'язку з відкриттям нових родовищ у Канаді та Нігерії, оцінюються в 791 тис. тонн. Таким чином, загальні відомі світові запаси урану досягають 2180 тис. тонн.

У зменшенні виробництва урану є свої позитивні сторони. Одна з них та, що в світі буде менше плутонію-239, який використовується в ядерних боєголовках.

Ігор КУЛЕШОВ.

НА ЗНІМКУ: донедавна і цей реактор на одному із засекречених комбінатів Красноярська продукував смертоносну начинку. Сьогодні його виведено з експлуатації.

Фото ІТАР — ТАРС.



ЩО ЗА ФРОНТ БЕЗ БОРОТЬБИ

Попередження

У підмосковній Івантеєвці відбулася сесія Фронту національного врятування Росії.

Об'ємисте чучело Президента Б. Єльцина, виставлене в залі реєстрації, само говорило за настрої активістів фронту: боротьба і ще раз боротьба з правлячою в Росії владою. У порядку денному сесії значилися два питання: про політичну ситуацію в країні та завдання ФНВ, а також про діяльність його політради за минулий період. Сесія підбила підсумки VII з'їзду народних депутатів Російської Федерації.

Відзначалося, що опозиційним силам не вдалося на ньому досягнути переконливої перемоги. Однак Б. Єльцин зазнав три нищівних поразки: коли форум визнав хід реформ незадовільним, коли замість Є. Гайдара прем'єром було вибрано В. Черномирдіна, нарешті, коли Президенту 10 грудня минулого року «не вдалося здійснити державний переворот».

Тези виступу голови виконкому ФНВ Іллі Константинова коротко такі. «Незважаючи на жахливу бідність, російський народ залишається покірним економічним експериментам. І в цьому — провина нашого фронту. Ми не в змозі організувати страйки, численні мітинги протесту».

Фронт національного врятування, сказав Ілля Владиславович, є непримиренною опозицією до всіх головних структур в країні: Президента, Верховної Ради, Конституційного суду. Константинов окреслив найближчі цілі руху: провалити квітневий референдум, а затим на черговому, VIII з'їзді народних депутатів Росії знову порушити питання про імпічмент Б. Єльцину і добитися його відставки.

Тією чи іншою мірою про це ж говорили й інші оратори. Спостерігачі вважають, що за три місяці «життя» (перший установчий з'їзд ФНВ відбувся в жовтні минулого року), фронт ні в чому не поступився своїми принципами. Це, як і раніше, реставрація СРСР, боротьба за більшість в парламенті.

Проте за цей же час ФНВ став організованішим і гнучкішим. Сім його співголів — народних депутатів Росії та політичні діячі типу відставного генерала Макашова — уже не заявляють про прагнення «посадити на лаву підсудних Єльцина, Кравчука та Шушкевича».

— Кожен народ, — сказав вашому кореспондентові голова партії конституційних демократів Росії Михайло Астафьєв, — повинен сам розібратися із своїми правителями. Хоче Україна бути самостійною — її право. Хоча це велика історична помилка. Росіянам в цьому разі потрібно не допустити паразитичного існування сусідніх республік, у тому числі й України. Незважаючи на напівзакритий характер роботи сесії (оргпитання обговорювалися без журналістів), вона пройшла відносно спокійно. Заклик одного з співголів відправити у відставку Іллю Константинова зал зустрів гробовою мовчанкою. А опальний спікер союзного парламенту Анатолій Лук'янов, який виступив після цього, порадив не займатися критиканством, а навпаки, об'єднати сили й боротися конституційними шляхами за відтворення СРСР.

Фронт бачить такі шляхи досягнення своєї мети — мітинги, листівки, страйки, акти солідарності з співвітчизниками, які стали «громадянами другого сорту у республіках СНД». Сесія прийняла ряд постанов і резолюцій. У внутрішній політиці ставиться завдання конституційного переходу влади в руки комітетів національного врятування. У зовнішній — зрив ратифікації договору СНО-2 в парламенті, засудження дій США проти Іраку, Лівії, Куби і Сербії. Таким чином, плани рятівники вітчизни поставили перед собою серйозні. Та чи будуть вони під силу?

Однак експерти зазначають, що спокушатися сьогоднішньою малочисельністю фронту не можна. За всієї його декларованій нетерпимості до інших політичних сил не можна забувати, що в опозиції до керівників у Росії перебуває блок «Гражданский союз», інші фракції в парламенті. З багатьох питань їх інтереси змикаються. А у боротьбі проти теперішньої влади ці сили можуть легко об'єднатися.

Володимир БАБЕНКО.
Москва.

Власкори повідомляють

Ташкент

ПОСТРАХАЛИ І ВІДПУСТИЛИ

В узбецькій столиці закінчився суд над одним з лідерів руху «Бірлік» А. Пулатовим. Йому 41 рік. Працював доцентом Ташкентського університету. Останнім часом був докторантом МГУ. А. Пулатов обвинувачувався у образі гідності Президента республіки. На суді винним себе не визнав. А його вина зводилася до наступного: коли були студентські демонстрації, він розмальовував портрет Президента І. Карімова образливими написами, сфотографувався з ним, а «композицію» після надрукували в газеті руху «Бірлік».

В республіці процес великого розголосу не набув. Але зате багато уваги приділили йому зарубіжні засоби інформації, передрікаючи А. Пулатову, як мінімум, шість років тюремного ув'язнення. Та суд вчинив інакше, він засудив А. Пулатова до трьох років позбавлення волі і... тут же звільнив його. Виявилося, що лідер руху «Бірлік» потрапив під амністію по указу Президента країни в зв'язку з роковинами незалежності Узбекистану.

Зульфія РАСУЛІ.

Експрес-інформація

НЕЗВАЖАЮЧИ НА ЗАПЕРЕЧЕННЯ АЗЕРБАЙДЖАНУ

Туреччина дозволила Франції доправити через свою територію гуманітарну допомогу, призначену для Вірменії. Таке рішення було прийнято на зустрічі турецького прем'єр-міністра С. Деміреля з посланцями Президента Вірменії Л. Тер-Петросяна. У такий спосіб Вірменія одержить 100 тисяч тонн харчів, ліків і палива.

КРОК УПЕРЕД

Ополчення Сербської Країни стримало масований наступ хорватських військ на його позиції. Як повідомив представник воєнного командування Країни, хорватські війська не змогли істотно просунутися на жодній з ділянок фронту, а подекуди, за його словами, країнські ополченці змогли під час контрударів «зробити крок уперед».

ДОЧЕКАЛИСЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

Відновити гуманітарні поставки до Ткварчелі погодилося грузинське керівництво. Як відомо, раніше їх було перервано через недотримання, на думку Грузії, пропорційного вивезення біженців різних національностей з цього шахтарського міста.

Одночасно до Грузії вирушила місія ООН, яка вивчатиме потреби в гуманітарній допомозі для осіб, які постраждали від конфліктів в Абхазії і Осетії.

КРИГА СКРЕСЛА

Майже ста палестинцям з 400, депортованих до Лівану, дозволено повернутися на батьківщину. Ізраїльський уряд також вирішив скоротити до двох років максимальний термін перебування у вигнанні інших депортованих. Це чергова спроба Ізраїлю запобігти накладенню на нього санкцій ООН через депортацію палестинців, яких звинувачено в належності до екстремістських мусульманських угруповань.

Є ПІДСТАВИ ДЛЯ ПОБОЮВАНЬ

З метою контролювати імпорт нафти до колишньої Югославії Болгарія закликала розмістити міжнародних спостерігачів у нижній течії Дунаю. На думку болгарського керівництва, кілька таких груп мають постійно перебувати в зазначеному регіоні.

Використання збройних сил для забезпечення виконання Югославією санкцій ООН, вважає офіційна Софія, може спричинити переростання боснійського конфлікту в балканську війну.

ЗА ДОСВІДОМ У НАТО

«Казахстан хоче одержати від НАТО допомогу в підготовці власних збройних сил»,— зазначив Президент цієї республіки Н. Назарбаєв. Він мотивував своє прохання тим, що нині Казахстан переживає складний період створення нової армії. Цю заяву казахстанський керівник зробив у Брюсселі, де перебуває з офіційним візитом.

НА ПОРОЗІ ТОРГОВЕЛЬНОЇ БЛОКАДИ

Про наміри запровадити з 22 березня заборону на придбання деяких видів товарів у країнах ЄС заявила адміністрація США. Вона вимагає, щоб Європа пішла на поступки США у сфері торгівлі. Таке попередження стало наслідком запровадження 12 країнами ЄС правил, які віддають перевагу в торгівлі європейським виробникам перед американськими у сферах телекомунікацій, енергопостачання і транспорту.

За повідомленнями наших власних кореспондентів та зарубіжних інформагентств.

Велика індустрія: перші особи

КУРС «ТАВРІЇ» НЕ ВПАДЕ

ТРИ ЗУСТРІЧІ З СТЕПАНОМ КРАВЧУНОМ

Чи багато видів готової продукції з нашої держави котирується на західному ринку? Щоб б там не говорили, а 30 тисяч запорізьких легковиків продано в Європу лише минулого року. Елегантна малолітражка ЗАЗ-1102 «Таврія» ще покаже себе у світовому автобізнесі. Так вважає генеральний директор ВО «АвтоЗАЗ» Степан Кравчун, з яким зустрівся і взяв інтерв'ю для «Голосу України», наш власний кореспондент.

— Степане Івановичу, своєрідною візитною карткою США є авто «Форд», Франції — «Пежо», Італії — «Фіат»... Чи може «Таврія» стати у цьому ряду і бути візиткою України?

— «Таврія» справді є візитною карткою нашого автомобілебудування, бо досі це — єдиний пристойний легковик, який випускається в Україні. Деякою мірою «Таврія» представляє рівень технічної думки і можливості нашої промисловості в усіх країнах Західної Європи і навіть у Латинській Америці. Третину річного випуску машин експортуємо, хоча попит зарубіжного споживача не задовольняємо. Думаю, що позиції нашого автомобіля зміцніють, оскільки готуємо впровадити серію модифікованих моделей. Якщо наше авто не можна порівнювати з «Фордом», хоча й «Форди» різні бувають, то вже утвердилося порівняння української «Таврії» з німецьким «Фольксвагеном». Тобто у нас — народний автомобіль.

— А ціни?

— На жаль, сьогодні ціноутворення складається не на користь наших громадян, і наша машина поки що недоступна для широких верств. Але ж колись ми переживемо інфляцію і все нормалізується. Розуміємо свою відповідальність. Якщо вже сталося так, що ВО «АвтоЗАЗ» — монополіст, мусимо думати про задоволення всього авторинку України. Тому конструктори сьогодні створюють машину середнього класу, мікроавтобуси, спецавтомобілі. Вже випускаємо автопричепи для легкових автомобілів.

— Автомобіль ЗАЗ-1102, який у стислі строки здійснив справжній фурор серед наших і чужих автомобілістів, було сконструйовано (і виготовлено дослідні зразки) значно раніше від аналогічних моделей ВАЗу. Та союзне міністерство свідомо загальмувало впровадження «Таврії» доти, доки з конвеєра в Тольятті не зійшла «вісімка»...

— Відверто кажучи, не хочеться ворушити минуле. Одне хочу підкреслити: перший передньоприводний автомобіль у колишньому Союзі розробили запорізькі автомобілебудівники. Це витвір покійного нині головного конструктора Володимира Стешенка, він захистив кандидатську дисертацію по ньому, і взагалі, все своє життя присвятив реалізації грандіозної ідеї. Але такі порядки існували, що в тій системі ми змушені були відсунутися на другі ряди, бо ВАЗ вважали флагманом. Ось так, я на цю тему більше не хочу й говорити, щоб не ятрити душу.

— Як спрацювало об'єднання минулого року?

— Якщо вдаватися до цифр, то все благополучно. Темпи зростання виробництва — 110 відсотків проти року попереднього у зіставлених цінах. Але я завжди самокритичний. Використали ми 1992 рік не зовсім ефективно. Простояли понад 10 діб. Що це означає, підрахуйте самі: щодоби ми здаємо 550 автомобілів. Скільки втратили ми, держава, скільки залишилося незадоволених споживачів? Коли ж вести мову про можливості «АвтоЗАЗу», то вони значно збільшилися з пуском нових цехів (перший діловий візит Прем'єр-міністр України Леонід Кучма здійснив саме до Запоріжжя, де відчиняв двері новий цех з виробництва «Таврій». — **Авт.**). Практично ми спроможні сьогодні випускати 750 автомобілів щодоби. Було б з чого. На жаль, зв'язки рвуться і рвуться. Тому сидіти на місці просто не маємо права.

— У зв'язку з реконструкцією основного виробництва «АвтоЗАЗ» придбало чимало імпортного устаткування. Наскільки ваші кадри готові експлуатувати його?

— У нас дійсно багато імпортного устаткування. Нещодавно купили фарбувальний цех, і він уже працює. Спеціалістами об'єднання укомплектоване. Не ви перший ставите таке запитання. Проблему цю ми давно зняли, бо спеціалістів починаємо готувати щоразу з моменту підписання контракту на придбання тієї чи тієї лінії. Готуємо технологів, керівників підрозділів на фірмах-постачальниках, вони ж потім приймають устаткування, налагоджують і забезпечують його діяльність.

— Тепер уже немає соціалістичного змагання, але ж стимули на вашому підприємстві залишилися вагомі? Чув, що вже давно на «Комунар» без конкурсу не приймають?

— Хоч нині це не називають соціалістичним, але змагання як таке в нас було і є. Серед виробничих колективів щокварталу підбиваємо підсумки роботи, і це стимулює людей. Чи важко влаштуватися до нас? Практично, ми не приймаємо нікого. **Виняток — хіба що робітники рідкісних професій.** Існує кілька чинників, що перетворили величезний колектив (тільки на головному заводі — понад 25 тисяч чоловік) на стабільний, примусили кожного працівника дорожити місцем. Як цього досягли? Напевне, завдяки правильному вибору стратегії на початку розрухи (Степан Іванович розуміє під поняттям розрухи проголошену згори перебудову. — **Авт.**). Ми все ж устигли виробити заходи соціального захисту наших трудівників і в питаннях зарплати, і в забезпеченні роботою, і в матеріальному плані. Безперечно, на стабільність колективу впливає й престиж нашої продукції. Я скажу навіть таку річ: люди настільки пройнялися відповідальністю, розумінням ситуації, що без будь-яких нарікань виходять на роботу вихідного дня, якщо через брак якогось агрегату змушені були простоювати серед тижня. Звичайно, у вихідні слід відпочивати, але в державі — економічна криза, і ми відчуваємо собі її холодну тінь.

— До речі, поясніть читачам коротко, що таке завод «Комунар» і що таке ВО «АвтоЗАЗ»?

— Словосполучення «автозавод Комунар» дедалі рідше вживається. І не тому, що «Комунар», а тому, що виробництво вийшло за рамки узвичаєного, набрало іншого обсягу, змісту. Скоріше, за структурою та масштабами ми ближче стоїмо до концерну або компанії. Що таке сьогодні автозавод у Запоріжжі? По суті, це два складальні підприємства, які продукують «Запорожець» і «Таврію». Сюди ввійшла (а точніше, звідси вийшла) вся мережа станцій техобслуговування, а це десятки тисяч людей, котрі працюють на периферії. У нас тепер ще й чотири підсобні господарства, завод товарів народного вжитку в Пологах, завод автоагрегатів у Іллічівську, орендне швейне підприємство, мережа магазинів. Окрім того, об'єднання зв'язане з мелітопольськими моторним заводом, «Автокольорлитом», заводом автогідроагрегатів. Тобто «не той тепер Миргород», як сказав колись поет.

— А Луцький автозавод?

— Ні, він вийшов з нашої спілки. Що спонукало до цього, мені невідомо. У нас було чимало претензій до цього підприємства і з приводу розвитку, і з приводу взаємостосунків, і особливо щодо розміщення замовлень на комплектувальні вироби. Очевидно, керівництву ЛуАЗу не сподобалося наше прагнення зорієнтувати його на самостійність, на випуск саме автомобіля-всюдихода. Зазначу, що завод не працює на об'єднання, він лише споживає.

— Степане Івановичу, як ви входите в ринкові відносини? Відомо, що фірми КамАЗ та ВАЗ давно продають свої акції, залучають у виробництво величезні суми грошей. Чи готуєте ви щось таке?

— Так, ми готуємося до акціонування автомобільною компанією. Передусім свої акції продамо працівникам підприємств, які беруть участь у випуску ЗАЗ-968М та ЗАЗ-1102 і які входять до структур об'єднання, та асоціації виробників «Таврії». Чи сподіваємося на великі інвестиції за рахунок акціонування? Я так не вважаю. На перший погляд це — престижно, але інвестиції мають властивість перетворюватися на звичайну ін'єкцію, та не слід розраховувати на допінг, щоб оздоровити економіку. Розраховувати слід на людей, чия кваліфікована робота, і лише робота, здатна звести економіку на ноги. Головне, щоб кожний робітник і службовець відчув, що працює не на план, не на Кравчуна, а на себе. І розміри дивідендів залежать від особистого внеску у виробництво автомобіля. Щодо іноземних інвестицій, то ми над цим питанням працюємо. Приклад КамАЗу, який ви навели, потребує аналізу: не все там гладенько. Ми не хотіли б наслідувати КамАЗ. Нам треба ставати національною, а не міждержавною компанією. Бідна наша Україна... Про неї слід думати, бо ми вельми заборгували перед нею. А віддатися чи продатися комусь — не штука: отримаєш на час, втратиш — на життя.

— Знаю, що на вашому об'єднанні, як і на більшості промислових гігантів, складне фінансове становище, але ж реклама — рушійна сила прогресу. Скільки вкладаєте в рекламу і чи відчутна віддача?

— Цифри у грошовому виразі не назву. Але під рекламою я розумію не тільки газетні чи журнальні публікації, друковану продукцію, кліпи на телебаченні, а широкий спектр нашої діяльності. І футбольну команду «Торпедо», яка виступає з нашою емблемою. Допомогли збірній України з художньої гімнастики поїхати на всесвітній чемпіонат. Організовуємо ярмарки на заводах. Всюди, звичайно, говоримо про себе. Нарощуємо виробництво товарів народного вжитку — і це також реклама. Хочемо запустити власний цукрозавод, завод безалкогольних напоїв... Багатотиражна газета — теж реклама. Купимо власну друкарню для її випуску. Торгівля — складова нашої реклами, а продаємо ми не лише автомобілі. Незабаром відкриваємо торговельний центр в Іллічівську, магазини в Києві, Одесі, Дніпропетровську, Ужгороді.

— Як довго затримається на вашому конвеєрі модель ЗАЗ-968М, хіба вона не застаріла морально й фізично?

— Один із законів ринку твердить: доки товар має попит і дає прибуток, його випускають. Однак я не думаю, що цей автомобіль надовго затримається на виробництві. Справді, він і морально, і технічно себе вичерпав. Ми тепер інтенсивно шукаємо, чим замінити «емку». Бо взяти і просто зняти з конвеєра — розуму багато не треба. Передбачаємо запустити на цих потужностях якусь машину спільно з іноземним партнером. Можливо, з 1994 року на цьому потоці піде п'ятидверна «Таврія».

— Свого часу було багато тріскотняви довкола впровадження системи держприймання продукції, чи діє вона тепер і взагалі, хто перевіряє якість ваших авто, чи можна знайти конкретного винуватця браку?

— Держприймання — один із стратегічних заходів руйнування економіки, наполегливо нав'язаний згори. Держприймання завдало шкоди виробництву, витіснивши досвідчених спеціалістів-контролерів. Ми од цього трохи оговталися. В нас існує цілісна система контролю за якістю. Функціонує вона, на жаль, не бездоганно. Але й у неї є претензії до мене, до служби матеріально-технічного забезпечення. Адже в зв'язку з сировинним голодом часто змушені йти на невиправдані відхилення від технології. А конкретного винуватця знайти можна. І їх знаходять.

Інтерв'ю взяв Олександр МИХАЙЛЮТА.

(Продовження буде).

Ради сьогодні і завтра

СУПЕРДЕМОКРАТИ ПРОТИ МЕРА

Близько двох місяців тому Львівська міська Рада народних депутатів проголосувала за реформу. Виконком ліквідували й натомість утворили міську адміністрацію, главою якої обрали Василя Шпіцера. Депутати згідно із законом довірили мерові формування адміністрації й реформи у забезпеченні життєдіяльності міста. Та 29 січня на сесії міської Ради В. Шпіцеру дали зрозуміти, що вручений йому «вексель» це — фікція. Такий перебіг подій можна було передбачити, аналізуючи загальну тенденцію абсолютизації представницької влади з усіма прикрими наслідками цього явища, які ми нині спостерігаємо й відчуваємо. Мер не передбачив різкої зміни клімату й поспішив з рішучими діями. Розплата не забарилася...

Припускаю, що інтерв'ю в «Голосі України» від 23 січня вилізло В. Шпіцеру боком. Через два дні після цієї публікації двоє його заступників В. Парубій та С. Кисіль вирішили відкрити очі пресі й громадськості на мера, який прагне необмеженої влади, робить ставку на колишню номенклатуру, воює з районними Радами, зверхньо ставиться до колег. На завершення прес-конференції, що передувала сесії, заступники висловили надію на здоровий глузд депутатів, бо, як вони вважають, доноки В. Шпіцер залишатиметься при владі, надій на поліпшення немає. Одне слово, заступники прозріли (краще пізно, ніж ніколи) й вирішили зробити все можливе для прозріння громадськості.

«Інфарктна», як зауважив один з депутатів, сесія мала розглянути 13 питань, зокрема такі важливі, як приватизація комунального майна й житлового фонду. Розпочали її із звіту виконкому за 1992 рік. На сесії прозвучало зауваження, що це нонсенс — розглядати роботу виконкому через два місяці після його ліквідації, що це слід було б зробити раніше, та більшість депутатів така недоречність не спантеличила. Вислухавши звітну доповідь В. Шпіцера, вони приступили до обговорення, а точніше — до... побиття мера, якого звинувачували в усіх смертних гріхах. Навіть у тому, що він свого часу обманув громадськість, сказавши, що закінчив школу із золотою медаллю, а її, цієї медалі, не було. Воєвидь, пошуки компромату ведуть ретельно. Не виключено, що знайдуться якісь гріхи і в дошкільному періоді життя мера. Зізнайтеся чесно, пане голово, ви смикали дівчаток за косички?

Прозріння обернулося тим, що депутати переклали вину за всі болячки міста, за всі його нерозв'язані проблеми на плечі мера, «забувши», що відповідальність упродовж звітного періоду була колективна. Сесія проходила під акомпанемент небагатолюдного, але дуже крикливого мітингу «вічних революціонерів» попід вікнами ратуші. Критичні зауваження нерідко виходили за рамки етичних норм. Депутати договорилися до того, що діями В. Шпіцера керує Соціалістична партія. А ще мерові дісталося на горіхи за «супермера». В інтерв'ю в «Голосі України» він назвав себе так не без самоіронії, однак противники витлумачили це слово як самохарактеристику. Ті, що не зуміли «прозріти», намагалися піти проти течії. Зокрема, депутат Чопик зауважив, що Рада є безвладною структурою, що її час саморозпуститься, що отаманщина до добра не доведе. Та, врешті, 79 депутатів, тобто більшість, проголосувала за те, щоб визнати роботу виконкому незадовільною.

Меру дали зрозуміти: слухай нас, тоді ми послухаємо тебе. Мені важко уявити, щоб на таких засадах хтось міг би сформувати команду, дієздатність якої визначається не тільки професіоналізмом і чеснотами кожного, а й умінням працювати в одній супрязі. Над містом нависла тінь безвладдя. А воно у поляризованому середовищі значно небезпечніше, аніж нехай і недосконала влада. Радикали готові вже вкотре повторити завчене: «Геть!».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

Спорт

З ПОТОКУ ПОВІДОМЛЕНЬ

ХОКЕЙ. І СПАРТАКІАДА УКРАЇНИ. Матч за 1—2 місця. Київ-1 — Харків-1 — 3:2, матч за 3—4 місця. Донецька область — Харків-2 — 3:1.

КУБОК МХЛ. КОНФЕРЕНЦІЯ ЗАХІД. «Металург» — ЦСКА — 2:1, «Торпедо» — «Сокіл-Ескулап» — 6:3 (2:1, 3:1, 1:1), шайби у киян закинули: Олексієнко (16), Олецький (32, 52); «Крила Рад» — «Динамо» Мн. — 3:2, «Хімік» — «Динамо» М. — 1:4, «Спартак» — «Пардаугава» — 4:3, «Кристал» — СКА — 1:8, Торпедо» — ЦСКА — 6:2, «Металург» — «Сокіл-Ескулап» — 2:2.

ФУТБОЛ. МОСКОВСЬКИЙ ТУРНІР У ПРИМІЩЕННЯХ. Фінал. «Спартак» (Москва) — «Беларусь» (Мінськ) — 8:0.

ГОЛОС України

ЗАСНОВНИК — ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Головний редактор Сергій ПРАВДЕНКО.

РЕДКОЛЕГІЯ: Анатолій ГОРЛОВ, перший заступник головного редактора; Олександр БІЛИК, заступник головного редактора; Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, оглядач, завідуючий відділом культури; Борис СИДОРЕНКО, заступник головного редактора; Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, редактор відділу кореспондентської мережі; Віталій СУДДЯ, відповідальний секретар.

Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.

ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-89-61; 441-89-46; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44.

⊙ Рукописів не повертаємо.
⊙ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

☆ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.

☆ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.

Індекс 60955.

Загальний тираж 768487

Комбінат друку видавництва «Преса України».

252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50.

1 2 3 4 5 6 7 8 9

Зам. 0311020.